

Türkiye Barolar Birliği (TBB), ülkemizdeki 190.000 avukatın örgütlü bulunduğu Baroların çatı örgütüdür. Birliđin kuruluş ilkelerini oluşturan 1969 tarihli Avukatlık Kanunu'nun 110. maddesi, TBB'ye "hukukun üstünlüğünü, insan haklarını savunmak ve korumak" görevi vermiştir. TBB, kuruluş kanunundan kaynaklı bu görevi yerine getirmek için yerel ve uluslararası düzeyde birçok çalışma yürütmektedir.

İsrail ve Filistin arasında 7 Ekim 2023 tarihi itibariyle başlayan fiili çatışma sürecinin, İsrail'in gösterdiği orantısız güç kullanımı ile vahim boyutlara ulaştığına ve herkesi çözüme katkı sunmaya davet ettiğimiz mektubumuz 20 Ekim 2023 tarihinde tüm uluslararası avukatlık meslek örgütlerine iletilmiştir. (Ek-1)

Ekli mektubumuzu ilettiğimiz süreçte; Gazze Şeridi'nde yaşayan sivil Filistinliler evlerinden ayrılmaya zorlanmış, uygulanan abluka nedeniyle en temel ihtiyaçlardan dahi yoksun bırakılmışlardı. Çatışmalar sırasında, Filistin Barolar Birliğinin Gazze'deki yerleşkesi ve El-Ehli Baptist Hastanesi dahil olmak üzere sivil yerleşim yerleri bombalanarak tahrip edilmiş, hastanede yüzlerce sivil çocuk, kadın, hasta hayatını kaybetmişti.

Uluslararası kamuoyunun suskunluğundan cesaret alan İsrail hükümeti, o tarihten sonra da, uluslararası insancıl hukuk kural ve ilkelerinin ihlali anlamına gelen saldırılarını sürdürmüştür. Silahlı çatışmalar hukukunun temel amacı, silahlı çatışma mağdurlarını korumak ve çatışmaların askeri gereklilik ile insanlık arasındaki dengeye dayalı olarak yürütülmesini düzenlemektir. Uluslararası İnsancıl Hukukun tartışmasız temel taşı, savaşı tarafları, hukuka uygun bir şekilde saldırılabilecek kişiler ile çatışmaların etkilerinden esirgenmesi ve korunması gereken kişiler arasında ayırım yapmaya zorlayan siviller ve savaşılar arasındaki ayırım ilkesidir.

Bu ayırım ilkesi, 12 Ağustos 1949 tarihli Cenevre Sözleşmelerine Ek ve Uluslararası Silahlı Çatışma Mağdurlarının Korunmasına İlişkin 8 Haziran 1977 tarihli Protokol'de (Protokol I) ifade edilmektedir:

"Sivil nüfusa ve sivil hedefe saygı gösterilmesini ve bunların korunmasını sağlamak amacıyla, çatışmanın Tarafları her zaman sivil halk ile savaşılar ve sivil hedefler ile askeri hedefler arasında ayırım yapacak ve buna göre hareketlerini yalnızca askeri hedeflere yönlendireceklerdir."

Bu ilkenin bir sonucu olarak, sivillere ve sivil nüfusa yönelik ayırım gözetmeyen saldırılar da yasaklanmıştır.

Bildiğiniz üzere, uluslararası olmayan silahlı çatışmaları ele alan antlaşma temelli Uluslararası İnsancıl Hukuk, çatışmaların yürütülmesine ilişkin bazı hükümler içermekle birlikte, uluslararası silahlı çatışma durumlarında geçerli olan en önemli kural ve ilkelerin, uluslararası olmayan silahlı çatışmalar için de geçerliliklerini genişleterek teamül statüsü kazandığı artık yaygın olarak kabul edilmektedir.

Türkiye Barolar Birliği devam eden süreçte, Filistin Devleti topraklarında meydana gelen gelişmeler nedeniyle, Roma Tüzüğü'nde öngörülen yetkileri doğrultusunda, Uluslararası Ceza Mahkemesine 24.11.2023 tarihinde bildirimde bulunulmuştur. (Ek-2)

İlgili bildirimimizde, Uluslararası Ceza Mahkemesi Savcısı'ndan;

- Bildirim içeriğinde altını çizdiğimiz uluslararası insani hukuk ihlallerinin, Uluslararası Ceza Mahkemesinin yargı yetkisine giren suçlar teşkil etmesi nedeniyle soruşturmaya dahil edilmesini,
- İddianame hazırlanırken "soykırım suçunun özel kastına ilişkin" tespitlerimizin dikkate alınmasını,
- Statüsü, unvanı ya da görevi ne olursa olsun, Mahkemenin yargı yetkisi dahilinde işlenen suçları doğrudan, başkalarıyla birlikte ve/veya başkaları aracılığıyla işlemekten veya bu suçların işlenmesini emretmekten, azmettirmekten, teşvik etmekten, yardım etmekten, yataklık etmekten veya başka bir şekilde yardım etmekten veya başka bir şekilde katkıda bulunmaktan sorumlu olan şüpheliler hakkında uluslararası tutuklama emri çıkarılması için derhal Ön Dava Dairesine başvuruda bulunulmasını,

talep etmiştik.

UCM Savcısı Karim A. A. Khan, 20 Mayıs 2024'te, İsrail Başbakanı Benyamin Netanyahu ve İsrail Savunma Bakanı Yoav Gallant için tutuklama emri başvurusunda bulundu. Savcı Khan'ın tutuklama talebinde, Türkiye Barolar Birliğinin bildiriminde de yer verilen, şu tespiti yapmaktadır: "... Gazze'ye tam bir kuşatma uygulanması ve ardından gıda ve ilaç da dahil olmak üzere temel malzemelerin transferinin keyfi olarak kısıtlanması yoluyla gerçekleşti. Kuşatma aynı zamanda İsrail'den Gazze'nin başlıca temiz su kaynağı olan Gazze'ye uzanan sınır ötesi su boru hatlarının 9 Ekim 2023'ten itibaren uzun bir süre boyunca kesilmesini ve en az 8 Ekim 2023'ten bugüne kadar elektrik tedarikinin kesilip engellenmesi..."

Öte yandan Savcı Khan, "soykırım kastı" meselesine hiç değinmemiştir. Oysa Türkiye Barolar Birliği başvurunda "soykırım kastı" kavramının üzerinde durarak, bu kastın varlığının delili olan fiilleri ve açıklamaları ortaya koymuştuk. UCM Savcılığının, aralarında Devlet Başkanı'nın da bulunduğu bazı İsraili yetkililer hakkında tutuklama talep ederken ortaya koyduğu hukuki değerlendirmede "soykırım suçu"nun unsurlarına yer vermemiş olmasının ne denli büyük bir eksiklik olduğu ise İsrail'in Refah'taki çadır kampına yönelik 26 Mayıs ve 28 Mayıs 2024 tarihli saldırılarıyla bir kez daha görülmüştür.

Filistin halkına karşı işlediği savaş suçlarına bir yenisini ekleyen İsrail 26 Mayıs'ta ve 28 Mayıs'ta, daha önce yerinden ettiği insanların kaldığı çadır kente yönelik hava saldırıları düzenlemiştir. Saldırılarda, yanarak çöken çadırlarda içlerinde çocukların ve kadınların da bulunduğu onlarca masum insanın hayatını kaybettiği ve çok sayıda yaralı da bulunduğu,

gerçeği ortadayken, uluslararası kurum ve kuruluşların bu vahşeti durduramaması, dünya tarihine büyük bir utanç olarak geçecektir.

Bütün bu koşullar altında, üyesi olduğumuz uluslararası avukatlık örgütlerine 20 Ekim 2023 tarihli çağrımızı yineliyoruz. Bugün tüm meslektaşlarımız insan haklarından yana olma tarihi sorumluluğunu üstlenmek durumundadır. İnsanlık tarihinin tanıklık ettiği en ağır insanlık suçları işlenirken; uluslararası hukukun, çocuklar ve masum siviller hayatlarını kaybettikten sonra failleri cezalandırması adaletin yerine gelmesini sağlamayacaktır. Geç gelen adalet, adalet olmayacaktır. Aslolan soykırım kastının varlığının artık daha da belirgin olduğú insanlığa karşı suçların derhal engellenmesidir.

Saygılarımla.